

Միջազգային գիտական պարբերական

ISSN: 2579 - 2822

ԱԳՐՈՎԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱ

Հայաստանի ազգային ագրարային համալսարան

AGRISCIENCE AND TECHNOLOGY

Armenian National Agrarian University

АГРОНАУКА И ТЕХНОЛОГИЯ

Национальный аграрный университет Армении

1/77 2022

Երևան Yerevan Ереван
2022

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ագրարային ճարտարագիտություն

Է.Պ. Աշխիյանց	Անձրևացման սարքի աշխատանքի փորձարարական հետազոտումը	9
Ս.Կ. Բաղդասարյան, Ս.Յ. Դավեյան, Ա.Շ. Էլոյան, Ռ.Դ. Գրիգորյան	Արմավիրի մարզի Ջրառատ համայնքի գյուղատնտեսական նշանակության հողատարածքների հիմնախնդիրները և դրանց լուծման ուղիները	13
Ս.Ե. Մարգարյան, Ա.Վ. Ալթունյան, Ա.Գ. Մազմանյան, Գ.Յ. Դանիելյան	Մեթանտենկ մատուցվող գոմաղբի օրական բաժնաչափի և բաժնամասերի ծավալների օպտիմալացումը	18
Ս.Վ. Սահակյան, Տ.Ս. Սահակյան, Ս.Ա. Միրոյան	Ջրման շիթային եղանակի կիրառման հնարավորությունները բազմամյա տնկարկներում	22
Ա.Ռ. Սիմոնյան, Կ.Յ. Մոսիկյան, Ս.Ա. Ասոյան, Վ.Ա. Շաղոյան	Գազաբալոնային ավտոմոբիլների հակահրդեհային անվտանգության բարելավում	28
Ա.Ա. Եսոյան, Պ.Ա. Տոնապետյան, Գ.Ս. Միքայելյան	«Յոդի մեքենայական դեգրադացիա - նվազագույն մշակություն» շղթայի օպտիմալացումը Յայաստանի և Արցախի երկրագործությունում	32

Ագրարային տնտեսագիտություն և ագրոբիզնես

Ս.Ս. Ավետիսյան	Շրջանաձև տնտեսության կառուցակարգերի կիրառման հնարավորությունները ագրարային ոլորտում	36
Տ.Ա. Ղլիշյան	Ձվի ինքնարժեքի նվազեցման նպատակով նոր լիակերպաժնային համակցված կերախառնուրդի կիրառումը	40
Գ.Ա. Մելքոնյան	Գյուղատնտեսության զարգացման հիմնախնդիրները 2020-2021 թթ. ճգնաժամային շրջանում	47

Ագրոնոմիա և ագրոէկոլոգիա

Գ.Վ. Ավագյան	Պտղատու ծառերի մամուռներ (<i>Bryophyta</i>) և քարաքոսեր (<i>Lichenes</i>), դրանց դեմ պայքարի միջոցառումները	52
Ա.Յ. Բաբայան, Վ.Ս. Յովհաննիսյան, Լ.Ս. Միրումյան	Երևանի կանաչապատ գոտիներում ակացիայի գալամլակի և ակացիայի սղոցողի դեմ պայքարի արդի միջոցառումներ	58
Ա.Ի. Օհանյան, Բ.Ա. Գրիգորյան	Աչքերով բեռնվածության ազդեցությունը խաղողի աճի և բերքատվության վրա	63

Ա.Մ. Թաղևոսյան, Լ.Մ. Թաղևոսյան, Տ.Բ. Ալոյան	ՀՀ Արարատի մարզի Հովտաշատ համայնքում սածիլման տարբեր ժամկետների ազդեցությունը դոմիկի արալ F ₁ հիբրիդի բերքատվության վրա	67
Ա.Զ. Տեր-Գրիգորյան, Ա.Ա. Մանվելյան	Լուիկի հարավամերիկյան ցեցի դեմ պայքարի քիմիական միջոցների կիրառման արդյունավետությունը	72
Հ.Լ. Թերլեմեզյան, Մ.Յ. Ղազարյան	Միջատասպանների կենսաբանական արդյունավետությունը բամբակենու կնգուղակների դեմ պայքարում	76

Անասնաբուժական բժշկագիտություն և անասնաբուծություն

Գ.Հ. Գիլոյան, Լ.Գ. Տեր-Իսահակյան, Ն.Ա. Կասումյան	Ֆլեկվի և հոլշտին ցեղերի երինջների գնահատումն ըստ ծագման և նախնիների մթերատվության	80
Ժ.Ս. Մելքոնյան, Կ.Ա. Սուքիասյան, Է.Ա. Նիկողոսյան, Հ.Վ. Սիրեկանյան	Առաջնածին կովերի պապիլոմատոզի բուժումը	85

Սննդագիտություն և տեխնոլոգիա

Վ.Վ. Աբրահամյան, Գ.Մ. Պետրոսյան, Ա.Յ. Աբովյան, Ս.Յ. Ալթունյան	Չնախատեսված վայրերում վաճառվող կաթի սանիտարական գնահատականը	89
Ս.Պ. Արզումանյան Է.Բ. Բալայան	Պատահական վայրերում վաճառվող կաթի սանիտարական գնահատականը Բուսական հավելանյութերով մանկական նրբերշիկների արտադրության տեխնոլոգիայի մշակում	95 99
Ա.Յ. Գաբրիելյան	Խաղողի հաղթանակ սորտից վարդագույն գինու արտադրության տեխնոլոգիայի ներդրում և կատարելագործում	104
Ա.Յ. Գրիգորյան, Մ.Գ. Կարախանյան, Մ.Վ. Սարգսյան, Է.Բ. Բալայան	Լակտոզի ցածր պարունակությամբ կաթնաթթվային մթերքի արտադրության տեխնոլոգիայի մշակում	108
Է.Լ. Սահակյան, Հ.Ն. Մաթոսյան, Է.Բ. Բալայան	Հնդկահավի մսով և հնդկաձավարի ալյուրի հավելումով նոր տեսակի մսամթերքի արտադրության տեխնոլոգիայի մշակում	113

СОДЕРЖАНИЕ

Аграрная инженерия

Э.П. Ащиянц	Экспериментальное исследование работы дождевального устройства	9
С.К. Багдасарян, С.Г. Давеян, А.Ш. Элоян, Р.Д. Григорян	Основные проблемы земель сельскохозяйственного назначения общины Джрарат Армавирской области и пути их решения	13
С.Е. Маркарян, А.В. Алтунян, А.Г. Мазманян, Г.А. Даниелян	Оптимизация суточного объема доз и дробностей подаваемого в метантенк навоза	18
С.В. Саакян, Т.С. Саакян, С.А. Мироян	Возможности применения струйного способа при поливе многолетних насаждений	22
А.Р. Симонян, К.Г. Мосикян, С.А. Асоян, В.А. Шагоян	Улучшение пожарной безопасности газобаллонных автомобилей	28
А.М. Есоян, П.А. Тонапетян, Г.М. Микаелян	Оптимизация цепи “машинная деградация - минимальная обработка почвы” в земледелии Армении и Арцаха	32

Аграрная экономика и агробизнес

С.С. Аветисян	Возможности применения механизмов циркулярной экономики в аграрной сфере	36
Т.А. Глиджян	Применение нового полнорационного комбинированного корма с целью снижения себестоимости яиц	40
Г.А. Мелконян	Основные проблемы развития сельского хозяйства в кризисный период 2020-2021 гг.	47

Агрономия и агроэкология

Г.В. Авакян	Мхи (<i>bryophyta</i>) и лишайники (<i>lichenes</i>) на плодовых деревьях и меры борьбы с ними	52
А.Г. Бабаян, В.С. Оганесян, Л.С. Мирумян	Современные мероприятия по борьбе с белоакациевой галлицей и акациевым пилильщиком в озелененных территориях Еревана	58
А.И. Оганян, Б.А. Григорян	Влияние нагрузки глазками на рост и продуктивность винограда	63

А.М. Тадевосян, Л.М. Тадевосян, Т.Б. Алоян	Влияние разных сроков пикирования на урожайность гибрида F ₁ кабачка в условиях общины Овташат Араратского региона РА	67
А.Дж. Тер-Григорян, А.А. Манвелян	Эффективность применения химических средств в борьбе против южноамериканской томатной моли	72
Г.Л. Терлемезян, М.Г. Казарян	Биологическая эффективность инсектицидов в борьбе против хлопковой совки	76

Ветеринарная медицина и животноводство

Г.О. Гилюян, Л.Г. Тер-Исаакян, Н.А. Касумян	Оценка нетелей пород голштин и флекви с учетом происхождения и продуктивности предков	80
Ж.С. Мелконян, К.А. Сукиасян, Э.А. Никогосян, А.В. Сиреканян	Лечение вирусного папилломатоза у первотелок	85

Продовольственная наука и пищевые технологии

В.В. Абраамян, Г.М. Петросян, А.Ю. Абовян, С.Г. Алтунян	Санитарная оценка молока, продаваемого в непредусмотренных местах	89
С.П. Арзуманян	Санитарная оценка молока, продаваемого в случайных местах	95
Э.Б. Балаян	Разработка технологии производства детских колбас с растительными наполнителями	99
А.Г. Габриелян	Внедрение и усовершенствование технологии изготовления розового вина из винограда сорта "ахтанак"	104
А.Г. Григорян, М.Г. Караханян, М.В. Саргсян, Э.Б. Балаян	Разработка технологии производства низколактозного кисломолочного продукта	108
Э.Л. Саакян, Г.Н. Матосян, Э.Б. Балаян	Разработка технологии производства нового мясного продукта из индюшатины с использованием гречневой муки	113

CONTENTS

Agricultural Engineering

E.P. Ashchiyants	Experimental Research of Water-Sprinkler Device Operation	9
S.K. Baghdasaryan, S.H. Daveyan, A.Sh. Eloyan, R.D. Grigoryan	The Issues of Agricultural Lands in the Jrarat Community of Armavir Region and their Solution Ways	13
S. E. Margaryan, A.V. Altunyan, A.G. Mazmanyany, G.H. Danielyan	Optimization of the Daily Dose and Fractionality of the Supplied Manure to the Digester	18
S.V. Sahakyan, T.S. Sahakyan, S.A. Miroyan	Possibilities of Applying Spray Irrigation Method in Perennial Plantings	22
A.R. Simonyan, K.H. Mosikyan, S.A. Asoyan, V.A. Shaghoyan	Improving Fire Safety System in Gas-Powered Vehicles	28
A.M. Yesoyan, P.A. Tonapetyan, G.M. Mikayelyan	Optimizing the Pattern of “Machine - Induced Soil Degradation - Minimum Cultivation” in the Agriculture of Armenia and Artsakh	32

Agricultural Economics and Agribusiness

S.S. Avetisyan	Possibilities of Using the Mechanisms of Circular Economy in the Agricultural Sector	36
T.A. Ghlijyan	Application of a New Full Diet Feed Mixture for the Reduction of Egg Prime Cost	40
G.A. Melkonyan	The Issues of Agricultural Development in the Crisis Period of 2020-2021	47

Agronomy and Agriecology

G.V. Avagyan	Mosses (<i>Bryophyta</i>) and Lichens (<i>Lichenes</i>) on Fruit Trees and Their Control Measures	52
A.H. Babayan, V.S. Hovhannisyanyan, L.S. Mirumyan	Contemporary Control Measures against the Euura Tibialis and Obolodiplosis Robiniae in Green Spaces of Yerevan City	58
A.I. Ohanyan, B.A. Grigoryan	The Effect of Bud Loading per Vines on the Grape Growth and Yield Capacity	63

A.M. Tadevosyan, L.M. Tadevosyan, T.B. Aloyan	The Effect of Different Times of Seedling Emergence on the Yield of Squash Hybrid Aral F ₁ in Hovtashat Community of the RA Ararat Region	67
A.G. Ter-Grigoryan, A.A. Manvelyan	Efficiency of Using Chemicals in the Struggle against South American Tomato Moth	72
H.L. Terlemezyan, M.H. Ghazaryan	Biological Efficiency of Insecticides in Combating Cotton Bollworm	76

Veterinary Science and Animal Breeding

G.H. Giloyan, L.G. Ter-Isahakyan, N.A. Kasumyan	Genetic Evaluation of Fleckvieh and Holstein Heifers per their Origin and Ancestors' Productivity	80
Zh.S. Melkonyan, K.A. Sukiasyan, E.A. Nikoghosyan, A.V. Sirekanyan	Treatment of Viral Papillomatosis in the First-Calf Heifers	85

Food Science and Technology

V.V. Abrahamyan, G.M. Petrosyan, A.Yu. Abovyan, S.H. Altunyan	Sanitary Examination of the Milk Sold at Random Selling Spots	89
S.P. Arzumanyan	Sanitary Examination of the Milk Sold at Non-Specialized Selling Spots	95
E.B. Balayan	Development of a Technology for the Production of Children's Sausages with Vegetable-Based Supplements	99
A.H. Gabrielyan	Implementing and Improving Technology of Rosé Wine Production from the Grape Variety "Haghtanak"	104
A.H. Grigoryan, M.G. Karakhanyan, M.V. Sargsyan, E.B. Balayan	Developing Technology for Low-Lactose Fermented Dairy Food Production	108
E.L. Sahakyan, H.N. Matosyan, E.B. Balayan	Development of a Technology for the Production of a New Turkey Meat Product Using Buckwheat Flour	113